

Dokument 13 Fremlagt af:
Nordisk Ministerråd

J.nr. 09-00291-1

Redgørelse om nordisk indsats for at medvirke til et resultat i klimaforhandlingerne

Inledning

De menneskeskabte klimaförändringarna är en av vår tids största politiska utmaningar. Världens länder arbetar intensivt med att utveckla ett ambitiöst, globalt avtal som kan bana vägen för minst en halvering av de globala utsläppen av klimatgaser innan mitten av detta århundrade. Det nya avtalet ska undertecknas av världens ledare i Köpenhamn i slutet av december. Nordiska ministerrådet har god erfarenhet av att arbeta tillsammans om globala miljöproblem och vill använda dessa erfarenheter i arbetet med klimatfrågorna.

Läget i klimatförhandlingarna

Enligt IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change) kommer det att vara nödvändigt att reducera utsläppen av klimatgaser från industriländerna med mellan 25 och 40 % senast år 2020 och på global nivå med minst 50 % vid mitten av århundradet i förhållande till 1990, om man realistiskt sett ska hålla den menneskeskabade temperaturhöjningen inom maximalt 2 grader. I föreliggande bud från länderna som ingår i förhandlingarna har det givits löften om långsiktiga mål men det saknas fortsättningsvis betydande insatser om målet om minst 25 % reduktion från industriländerna ska uppnås år 2020. Den viktigaste utmaningen nu är att knäcka kurvan av ökade utsläpp fortast möjligt för att undgå nödvändigheten av mer dramatiska reduktionsåtgärder i framtiden. De nordiska länderna är i sina besked om utsläppsmål i linje med IPCC:s rekommendationer.

Den politiska bedömningen idag är att det finns förutsättningar för att ett bindande, politiskt avtal ska kunna beslutas vid COP 15. Men förhandlingarna går långsamt och parterna visar inte prov på den flexibilitet som skulle behövas för framsteg. Politisk vilja på högsta nivå är en nödvändighet nu när förhandlarna har låsts fast.

Förhandlingarna i Bangkok medförde positiva framsteg trots oenigheter och hårda förhandlingar. Parterna var villiga att förhandla innehåll på de enskilda byggstenarna. Särskilt avseende anpassning, teknologi och i relation till att minska avskogning har länderna kommit väsentligt närmare de optioner som kan ingå i ett avtal i Köpenhamn. Texten börjar långsamt på dessa områden att framstå som förstäligen för allmänheten.

Nordisk Råd

Dokument 13

Fremlagt af:
Nordisk Ministerråd

J.nr. 09-00291-1

Det återstår dock fortsatt att lösa en lång rad frågor, särskilt avseende reduktion av drivhusgaser samt finansiering. Innan man kan nå i mål på dessa områden ska vi ha tal på bordet om utsläpp och finansiering. Klarhet i detta kommer att lösa upp en massa andra saker och är avgörande för att få ett avtal i hamn.

Fram till Barcelona är det viktigt att den politiska viljan når der till förhandlingarna. Den politiska viljan ska avspeglas i resultaten i Barcelona och förhandlingarna ska säkra att det ställs upp klara optioner som politikerna kan välja mellan. Det finns en stark vilja bland världens ledare att ett bindande avtal ska ros i hamn.

Det nordiska klimatsamarbetet

Nordiskt samarbete inom klimatområdet har sedan mitten av 1990-talet genomförts i en arbetsgrupp under ämbetsmannakommittéerna för miljö och energi, Klimatgruppen. Med utgångspunkt i det nära sambandet mellan klimatpåverkande utsläpp och energitillförsel och energianvändning utarbetades en rad analyser om åtgärder, kostnader och styrmedel. Klimatgruppens arbete avslutades 2008.

En utgångspunkt i det nordiska klimatsamarbetet har varit insikten om att de nordiska ländernas utsläpp och utsläppsminskningar har liten betydelse för global klimatpåverkan och att de nordiska ländernas insatser kunnat bli väl så betydelsefulla om de inriktas på att främja kostnadseffektiva styrmedel och internationellt samarbete i synnerhet genom FN.

Mot bakgrund av den så kallade Bali Action Plan och nordiska länders framskjutna roll i den process som avses kulminera i ett avtal i Köpenhamn bildades den nordiska COP 15-gruppen i början av 2008. Gruppen arbetar för att ett ur nordiskt perspektiv gott klimatavtal ska beslutas vid Klimatkonventionens möte i Köpenhamn, COP 15. Mötet som äger rum i december i år kommer att ledas av Danmark med Sverige som ordförandeland för EU.

COP 15 gruppen arbetar med att arrangera informella möten mellan parter i de globala förhandlingarna. Dessutom låter gruppen utföra analyser i förhandlingsfrågor som behöver belysas särskilt för att föra processen framåt. Med anknytning till gruppens arbete förekommer löpande ett intensivt samråd på alla nivåer i den internationella processen mot Köpenhamn. Genom COP 15-gruppens arbete har det nordiska samarbetet på klimatområdet intensifierats. I frågor där de nordiska länderna har olika utgångspunkter har förståelsen ökat för de nationellt olika ståndpunkterna. Det gäller t.ex. skogsfrågorna där våra nordiska länder har olika förutsättningar. COP 15-gruppen har utfört en studie om alternativa sätt att beräkna skog i ett nytt avtal.

Ett resultat av detta exempel på nordiskt samarbete har varit att de nordiska länderna enats om att gemensamt närma sig parter som står långt från Norden i förhandlingarna. COP 15-gruppen planerar att inför förhandlingarna i december arrangera informella diskussioner med dessa länder; dels ett möte med ryska skogsexperter, dels med andra industriländer.

Ett annat område där gruppen har genomfört ett antal aktiviteter är utsläpp från marina transporter. Sjöfartens utsläpp av klimatgaser är en särskilt viktig fråga för flera av de nordiska länderna. COP 15-gruppen har

arrangerat möten där de nordiska experterna på sjöfartsfrågan i klimatförhandlingarna har kunnat ventilera sina ståndpunkter för att öka förståelsen mellan länderna.

Nordisk Råd

COP 15-gruppens syfte är inte att samordna de nordiska ländernas positioner i klimatförhandlingarna. Tre av länderna är medlemmar i EU som förhandlar med en röst i de globala sammanhangen. Sverige, Danmark och Finland är bundna vid de förhandlingspositioner som EU gemensamt fastställer. Övriga två länder, Norge och Island, samarbetar i den s.k. paraplygruppen med merparten av de resterande industriländerna, däribland USA, Japan och Australien. Genom det nordiska samarbetet ökar kontaktytorna för alla de fem länderna – vilket ger vart och ett av länderna en starkare position.

Dokument 13

Fremlagt af:
Nordisk Ministerråd

J.nr. 09-00291-1

Nordens roll i de globala förhandlingarna

2009 är ett unikt år för Nordens klimatarbete genom att ett nytt globalt klimatavtal ska beslutas i Köpenhamn under danskt COP ordförandeskap och när Sverige leder EU. Men mycket tyder på att 2010 kommer att bli ett lika viktigt år. Danmark innehar ordförandeskapet för klimatkonventionens partsmöten fram till nästa partsmöte i december 2010.

En utbredd bedömning är att även vid ett lyckosamt utfall kommer en stor del av de tekniska frågorna att vara utestående i det avtal som ska beslutas vid COP 15-mötet. Avtalet i Köpenhamn kommer därför att behöva fyllas med detaljer genom fortsatta förhandlingar under klimatkonventionen. Det innebär fortsatta globala klimatförhandlingar under danskt ordförandeskap under hela 2010.

Erfarenheten från förhandlingarna om Kyotoprotokollet visar att en effektiv uppgörelse i de tekniska förhandlingarna är avgörande för att ett nytt klimatavtal kan träda i kraft 2013. Tiden är knapp och avtalstexten mycket komplex. Behovet av snabb och adekvat analys kommer att vara stort och kan t.o.m. komma att växa. De nordiska ländernas höga profil i de globala förhandlingarna är en politisk tillgång som bör förvaltas. Genom bland annat COP 15-gruppens arbete kan vi analysera var vår insats ger högst nytta och fokusera det nordiska klimatsamarbetet under år 2010 därefter. Det kommer att finnas behov av analyser, utredningar och möten för att identifiera möjliga tekniska lösningar.

De nordiska länderna har en stark ställning i de globala förhandlingarna, i förhållande till sin storlek. De nordiska länderna har en lång tradition av bistånd och uppfattas som solidariska med de fattiga länderna. Många utvecklingsländer uppfattar de nordiska länderna som en allierad, något som inte gäller andra industriländer, exempelvis USA och Japan. Samtidigt har de nordiska länderna politisk trovärdighet bland övriga i-länder.

Øvrige nordisk samarbeid om klima

Parallelt med samarbetet om klimatförhandlingarna har de nordiska länderna inom ramen för Nordiska ministerrådet satt igång en rad initiativ på klimatområdet. Bland annat har man upprättat ett forum för att förmedla information om tekniska lösningar, det så kallade "Nordic Climate Solutions". Forskningsarbetet är intensifierat inom ramen för det så kallade Toppforskningsinitiativet som adresserar viktiga problemställningar i klimatarbetet. Ett arbete med att belysa vilka konsekvenser klimatförändringarna har på primärnäringarna i Norden har satts igång. Utbildningsarbetet runt problemställningen utgör också ett väsentligt bidrag och inom detta kommer det att avhållas en nordisk klimatdag den 11 november. Slutligen kan det nämnas att frågan om finansiering och teknologioverföring till de fattigaste u-länderna är adresserad i ett samarbete mellan Nordiska utvecklingsfonden (NDF) och Nordiska miljöfinansieringsbolaget (NEFCO).